

Oponentní posudek diplomové práce

Autor/ka DP: Jana Skořepová
Název práce: Aktivizující metody ve výuce anglického jazyka na 1. stupni ZŠ
Oponent/ka: Mgr. Iva Koutská, Ph.D.

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☒	☐	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☒	☐	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☒	☐	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☒	☐	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☐	☒	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☒	☐	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☐	☒	☐	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☒	☐	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☒	☐	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☒	☐	☐	☐
C. Přínos práce*	☒	☐	☐	☐

Slovní hodnocení práce:

Cílem práce dle slov autorky bylo: "Teoreticky zpracovat přehled současných výukových metod s využitím tzv. kombinovaného pohledu J. Maňáka a V. Švece (2003). Zaměřit se na metody aktivizující, které kladou důraz na angažovanou účast žáků ve výuce. Uvést přehled aktivizujících metod, objasnit cíle aktivizující výuky a možnosti implementace těchto metod do běžných hodin anglického jazyka na základní škole. Navrhnout aktivizující metody a ověřit jejich efektivnost v běžných hodinách AJ na ZŠ." Opět dle slov autorky, "cílem praktického výzkumu bylo zjistit, jakou roli hrají aktivizující výukové metody v motivaci a zapojení žáků do výuky anglického jazyka."

Práce je rozdělena po formální stránce na část teoretickou a část praktickou. V části teoretické autorka vymezuje základní pojmy a v detailu se věnuje vybraným aktivizačním metodám. V části praktické tyto pak rozpracovává v rámci vlastního výzkumu.

Výzkumné otázky jsou součástí úvodu do praktické části. Výzkumné otázky: "VO1: Lze aktivizující výukové metody zařadit do jakékoliv části vyučovací hodiny anglického jazyka? VO2: Jsou žáci při užití aktivizující výukové metody aktivně zapojeni do výuky? VO3: Jsou aktivizující výukové metody u žáků oblíbené? VO4: Jsou aktivizující výukové metody vhodný motivační zdroj pro žáky?"

Práce je vystavěna logicky od vymezení pojmů a jejich zasazení do širšího kontextu, po vlastní práci. Kladně lze vnímat především vymezení pojmu aktivizační metoda za pomoci definování pojmů metoda (zde mohly být zmíněny ještě termíny přístup, postup, technika), aktivizace/aktivizační, aktivita (zde opět mohly být zmíněny i termíny cvičení, úkol, projekt) a začlenění kontextu motivace.

V teoretické části nicméně chybí rozbor souvislosti aktivizace a času (fáze hodiny/dne, ...), což je aspekt zásadní pro praktickou část. V praktické části proto autorka vyvozuje závěry, které nejsou plně relevantní. (Pakliže různé aktivizující výukové metody zařazuje do různé fáze hodiny, může říci, že je zařazení kdykoli možné? Není zařazení spíše výsledkem výběru? tj. jistá aktivizující výuková metoda se jeví jako vhodnější na začátku hodiny, jiná v jejím závěru - jak ostatně i sama píše viz str. 69).

Struktuře práce by také pomohlo, kdyby výukové metody byly diskutovány před aktivizujícími/aktivizačními výukovými metodami. Takto autorka např. srovnává čtyři teorie učení, z nichž aktivizující metody vychází, a to ve srovnání s "tradičními" metodami, tento pojem ale nevysvětluje. Výukové metody jako takové jsou klasifikovány v textu až níže ovšem s jistými problémy: "Mnoho uvedených metod z kategorie komplexních výukových metod lze zařadit mezi metody aktivizující, např. skupinová a kooperativní výuka, partnerská výuka, kritické myšlení, brainstorming, projektová výuka, výuka dramatem atd." Je toto vlastní vyjádření autorky, nebo výsledek rešerše relevantní literatury - pouze neoddrojováno?

Dále z hlediska citací autorka ne všechny pasáže cituje správně (respektive pasáže necituje), např. viz "Lokša a Lokšová (1999) rozlišují vnější a vnitřní motivaci. O vnitřní motivaci hovoří tehdy, když žák provádí „určitou činnost jen kvůli ní samé, aniž by očekával nějakou odměnu, pochvalu či ocenění“ (15), (zde ocitováno správně, ačkoli koncept rozdělení na vnitřní a vnější motivaci nevychází z Lokša a Lokšová, 1990). "Naopak je-li žák pod vlivem vnějších motivačních činitelů, tedy neučí se z vlastního zájmu, ale očekává odměnu za to, že se učí, hovoří o motivaci vnější." Zde pravděpodobně opět Lokša a Lokšová, 1990, ale neocitováno, nebo "Integrativní motivace má podobu pozitivního přístupu studenta ke skupině mluvící cílovým jazykem ve snaze integrovat se do této skupiny (276-zde Ur, 1996). Učitel by tedy měl při výuce cizího jazyka brát v potaz nejenom způsob, jakým bude žákům prezentovat formu a funkci jazyka, ale také způsob, jakým představí kulturu dané země hovořící cílovým jazykem." Je vyjádření součástí citace, či vlastní interpretací termínu integrativní motivace autorkou? U delších citovaných pasáží by textu prospělo, kdyby byla citace např. typograficky upravena viz strany 15-17 (jak může učitel posílit motivaci žáků, Sitná, 2013, upraveno autorkou, ovšem stále citace). Stejně tak dále, např. str. 44 - popis metody reflexe.

Jistou slabinu textu lze spatřit v kapitole 4 - Aktivizující výukové metody v hodinách anglického jazyka. Této kapitole by prospělo, kdyby do detailu zpracovala všechny výukové metody, které chce autorka podrobněji zkoumat v praktické části - praktickou část autorka zahajuje induktivním přístupem (pozor ne metoda viz např. "Při výuce anglické gramatiky je dokonce možné induktivní metodu propojit s pohybem.", ten zmíněn pouze jako součást metody objevování. Také by kapitole prospělo, kdyby se terminologicky ujednotila, tj. např. "V následující kapitole je uveden pouze stručný výběr diskusních metod, které se dají použít při práci s mladšími žáky. Jedná se o výukové metody kolečko, „think-pair-share“, brainstorming a brainwriting." Nicméně kolečko lze vnímat jako organizační formu, nikoli metodu; sama autorka

označuje think-pair-share za učební strategii, nikoli metodu, a brainstorming a brainwriting je technika (v textu autorky jako "prostředek", opět nikoli metoda, stejně tak dále myšlenková mapa = technika, ... Bylo by také vhodné u všech okomentovat, na základě čeho můžeme zmíněné způsoby výuky zařadit mezi aktivizující. Ne pouze definovat.

V praktické části si pak autorka klade za cíl "navrhnout aktivizující metodu" (viz i výše), ovšem toto je příliš ambiciózní cíl, navrhuje aktivity využívající některou z aktivizujících metod či jejich kombinaci. Velmi kladně ovšem hodnotím popis výzkumného vzorku (a to jak kvantitativní, tak kvalitativní, včetně popisu evaluačních kritérií pro výběr aktivizujících metod ke zkoumání), stanovení výzkumných otázek a popis použitých výzkumných metod. Tato pasáž, ačkoli nezbytná pro jakýkoli výzkum, nebývá běžně zpracována kvalitně. Přínosem práce jsou i praktické aktivity do výuky navrhované autorkou a jejich reflexe a evaluace (např. ale u induktivního přístupu: u sloves, kde dochází ke změkčení, by kartička měla spíše znít překrtnuté y, ied; ve chvíli, kdy žák vidí cry + ied, mohl by si špatně zafixovat formu jako cryied, na druhou stranu oceňuji např. nápad s "pokutovými žetony".)

Poděkování autorce za fotodokumentaci:-)

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Mgr.:

ANO

Práci doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh klasifikačního stupně:

výborně minus

Náměty pro obhajobu:

Jak souvisí aktivizující výukové metody s rozvojem autonomního učení žáka?

Lze mezi Vámi zkoumanými aktivizujícími výukovými metodami najít škálu - nejvíce aktivizující/nejméně aktivizující?

Datum:

Podpis: _____